

Bedömargruppens motiveringar

Mittuniversitetet

Lärosäte Mittuniversitetet	Huvudområde/examen Tema Breddad rekrytering	ID-nr A-2020-01-4893
<p>Bakgrundsbeskrivning</p> <p>Mittuniversitetet bedriver utbildningar på grundläggande-, avancerad- och forskarutbildningsnivå. Lärosätet har ett utbildningsutbud som spänner över humaniora, samhällsvetenskap, naturvetenskap, teknikvetenskap och hälsovetenskap. En stor del av utbildningarna går att genomföra på distans. Under 2020 uppgick studentvolymen till totalt 8 372 helårsstudenter, av 24 965 registrerade studenter. Under 2020 var knappt 69 procent av det totala antalet registrerade studenter kvinnor. Överrepresentationen av kvinnor består genom hela utbildningskedjan, från ansökningstillfället till examen. En stor andel av lärosätets studenter studerar på deltid under hela eller delar av året, inklusive sommarterminen. Lärosätet hade 170 registrerade doktorander och licentiander under 2020.</p> <p>Den nationella studentrekryteringen vid lärosätet är starkt knuten till de fristående kurserna. Under 2020 stod fristående kurser för 40 procent av den totala studentvolymen.</p> <p>Enligt den statistik som UKÄ sammanställt till den tematiska utvärderingen var 67 procent av nybörjarstudenterna på lärosätet kvinnor läsåret 2017/18. Andelen kvinnliga nybörjarstudenter på lärosätet var 61–67 procent under perioden 2013/14–2017/18. Av lärosätets nybörjarstudenter läsåret 2017/18 var 24 procent från Stockholms län, följt av Västra Götalands län (13 procent) och Skåne län (12 procent). Medianåldern för nybörjarstudenterna på lärosätet var 27 år läsåret 2018/19 och för samtliga nybörjarstudenter i Sverige var medianåldern 25 år. Andelen av nybörjarstudenterna på lärosätet som var 30 år eller äldre var 40 procent och 30 procent i landet som helhet. Vid lärosätet hade 18 procent av nybörjarstudenterna till högre utbildning utländsk bakgrund läsåret 2016/17, vilket är en ökning från 11 procent sedan läsåret 2007/08. Av nybörjarna till högre utbildning var 12 procent födda utomlands läsåret 2016/17. Av lärosätets nybörjarstudenter läsåret 2017/18 hade 34 procent högutbildade föräldrar med minst 3 års eftergymnasial utbildning, vilket är en ökning från 30 procent sedan läsåret 2008/09.</p>		
<p>Bedömningsområde Styrning och organisation</p> <p>1. Vad vill lärosätet uppnå med arbetet?</p> <p>Bedömning med motivering: Lärosätet har till viss del tolkat sitt uppdrag med breddad rekrytering utifrån sina specifika förutsättningar men det saknas en tydlig målsättning och vissa underrepresenterade grupper ingår inte bland målgrupperna för arbetet. Men lärosätet visar ett stort engagemang i frågan om breddad rekrytering och betonar det livslånga lärandet som viktigt.</p> <p>I självvärderingen står att det varit "en delvis uttalad och underförstådd tolkning att breddad rekrytering för lärosätet främst innebär att attrahera studenter från studieovana hem". Dessutom lyfter självvärderingen fram att i uppdraget även ingår "studenter som är äldre än genomsnittet eller som befinner sig i en livssituation med familj, som bor i glesbygd eller har andra omständigheter som inverkar på möjligheterna att ta del av en traditionell universitetsutbildning". Däremot saknar bedömargruppen en tolkning av uppdraget kopplat till andra underrepresenterade studentgrupper.</p>		

Datum
2022-02-22Reg.nr
411-00545-19

Bedömargruppen poängterar att lärosätet bör formulera en tydlig tolkning av uppdraget med breddad rekrytering utifrån sina specifika förutsättningar.

Lärosätet har identifierat relevanta målgrupper för arbetet med breddad rekrytering: studenter från studieovana hem och glesbygd samt äldre studenter och studenter med familj. I och med att dessa grupper presenteras på lärosätets nivå anser bedömargruppen att det kan vara svårt att följa upp, eftersom situationen kan se mycket olika ut på olika program och kurser. I självvärderingen står också att män och studenter med utländsk bakgrund är underrepresenterade vid lärosätet. Lärosätet ser tydliga effekter av könsbundna studieval. Bedömargruppen menar att analysen av könsbundna val och bakgrund borde leda till riktade aktiviteter för de målgrupperna.

Lärosätet har kännedom om sin studentpopulation och följer upp den. I självvärderingen framgår att lärosätet har tagit fram en analysrapport av studenternas sök-, antagnings-, registrerings- och examinationsmönster. Bedömargruppen definierar analysen som ett gott exempel som kan inspirera andra lärosäten i deras arbete med breddad rekrytering. Något som dock inte framkommer i självvärderingen är vilka studenter som läser vidare på avancerad nivå och forskarnivå, vilket bedömargruppen anser är värt att följa upp.

Lärosätet beskriver en koppling mellan arbetet med breddad rekrytering och lärosätets övriga strategier och strategiska mål. Lärosätet skriver i självvärderingen att de i sitt strategiska arbete har fokus på det livslånga lärandet, vilket kopplas till breddad rekrytering. Lärosätet har formulerat en övergripande strategi där breddad rekrytering lyfts fram explicit i ett av universitetets uppdrag (*Mittuniversitetets strategi 2019–2023*). Något tydligt delmål för breddad rekrytering saknas dock. I stället lyfts delmål för att öka lärosätets attraktivitet och det livslånga lärandet, flexibla utbildningsformer och digitalisering som sätt att arbeta med breddad rekrytering. Breddad rekrytering till forskarutbildningen lyfts inte fram. I sin verksamhetsplan konkretiserar sedan lärosätet den övergripande strategin. Bedömargruppen menar att lärosätet bör införa delmål specifikt för breddad rekrytering och koppla aktiviteter till detta i verksamhetsplanen. Bedömargruppen saknar ett tydligt mål för arbetet med breddad rekrytering i självvärderingen.

Rekommendationer

- Lärosätet bör utveckla tydligare och uppföljningsbara mål för sitt arbete med breddad rekrytering.
- Lärosätet bör utöka sin tolkning av breddad rekrytering från att främst ha haft fokus på att attrahera studenter från studieovana hem, till att även inkludera kön (nu dominerar kvinnor och könsbundna studieval) och studenter med utländsk bakgrund (nu underrepresenterade).
- Lärosätet bör ta fram en strategi för arbetet med breddad rekrytering till forskarutbildningen.
- Lärosätet bör införa delmål i sin strategi specifikt för breddad rekrytering och koppla aktiviteter till detta i verksamhetsplanen.

Bedömningsområde Styrning och organisation

2. Hur skapar lärosätet ramar och förutsättningar för arbetet?

Bedömning med motivering:

Lärosätet har bara delvis skapat ramar och förutsättningar för arbetet då ansvarsfördelningen är tydlig liksom hur arbetet följs upp inom ordinarie styrsystem.

I självvärderingen går det att utläsa att lärosätets mål med arbetet beslutas decentraliserat ute på de olika enheterna, utifrån den övergripande strategin och verksamhetsplanen. Arbetet med breddad

rekrytering har ingen tydlig organisation eller ansvarig ledningsrepresentant, utan ansvaret fördelas enligt verksamhetsplanen på olika delar av verksamheten. Enheterna tar fram förslag på aktiviteter som sedan diskuteras och prioriteras på ledningsnivå. Aktiviteterna genomförs sedan av de olika organisatoriska enheterna. Det framgår inte av självvärderingen hur de olika aktiviteterna samordnas.

Lärosätet har till viss del en tydlig ansvarsfördelning för arbetet med breddad rekrytering och beskriver flera funktioner och personalgrupper som är ansvariga för särskilda uppdrag i arbetet med breddad rekrytering. Det är oklart hur lärosätet möjliggör för dem som man fördelar ansvaret till att genomföra de åtgärder som beslutas högre upp. Bedömargruppen befarar att den decentraliserade ansvarsfördelningen inte främjar det långsiktiga arbetet eller den strategiska utvecklingen på området. Bedömargruppen menar att lärosätet bör tydliggöra ansvaret för olika frågor inom breddad rekrytering och breddat deltagande inom de olika funktionerna och personalkategorierna, liksom på ledningsnivå.

Lärosätet har integrerat arbetet med breddad rekrytering i det ordinarie styrsystemet. Det framgår dock inte tydligt i självvärderingen hur arbetet följs upp och hur det är inkluderat i det kvalitetsutvecklande arbetet. För närvarande är det en del av verksamhetsdialogerna, men det framgår inte på vilket sätt eller med vilken dokumentation man rapporterar. Bedömargruppen menar att lärosätet bör tydliggöra hur arbetet med breddad rekrytering följs upp inom det ordinarie styrsystemet och i lärosätets systematiska kvalitetsarbete.

Kåreerna lyfter också fram bristen på studentinflytande som en svaghet i universitetets arbete med både breddad rekrytering och breddat deltagande. Här ser bedömargruppen att det finns utvecklingsmöjligheter. Ett sätt kan vara att lärosätet skapar ett formaliserat forum för arbetet med breddad rekrytering i form av ett råd eller en styrgrupp med en bred representation från kärn- och stödverksamheten inklusive studenter. Det kan vara ett sätt att samordna lärosätets arbete med breddad rekrytering.

Rekommendationer

- Lärosätet bör tydliggöra ansvaret för olika frågor om breddad rekrytering inom de olika funktionerna och personalkategorierna, liksom på ledningsnivå.
- Lärosätet bör tydliggöra hur arbetet med breddad rekrytering följs upp inom det ordinarie styr- och kvalitetssystemet.
- Lärosätet kan skapa ett formaliserat forum för arbetet med breddad rekrytering i form av ett råd eller en styrgrupp med en bred representation från kärn- och stödverksamheten inklusive studenter.

Bedömningsområde Utformning, genomförande och resultat

3. Vad gör lärosätet i sitt arbete med breddad rekrytering?

Bedömning med motivering: Lärosätets aktiviteter bidrar till viss del till lärosätets mål för arbetet med breddad rekrytering, dock saknar lärosätet specifika uppföljningsbara mål kopplat till aktiviteterna som ska bredda rekryteringen.

Lärosätet genomför flera aktiviteter som kan bidra till att bredda rekryteringen. Dessa aktiviteter är av varierande karaktär och riktar sig bland annat till barn, potentiella studenter från studieovana miljöer men också till medarbetare. Ett gott exempel som bedömargruppen vill lyfta fram är samverkan genom det regionala utvecklingsnätverket (RUN), för att öka rekryteringen från de lokala

gymnasieskolorna. Genom det nätverket kommer lärosätet i kontakt med gymnasieskolor, både skolledare och lärare, för att tillsammans diskutera och planera för relevanta aktiviteter. Det har resulterat i aktiviteter som en vetenskapsdag och en vetenskapsportal för gymnasieelever. Ett par andra goda initiativ är *Behovsanpassat lärande genom anpassat deltagande* (BLAD), som ett sätt att stärka det livslånga lärandet, och *Skrivlyftet*. I BLAD styrs utbildningen av konkreta behov från företag och organisationer, för att säkerställa relevant kompetens. Skrivlyftet är en utbildningsstrategisk satsning för att stärka alla studenters kompetens i akademiskt skrivande och i yrkeslivets skrivande. Bedömargruppen uppfattar dock att flera av de aktiviteter som beskrivs inte har som primärt syfte att vara en del av arbetet med breddad rekrytering, dvs. flera av aktiviteterna syftar till ökad snarare än breddad rekrytering.

Lärosätet har intressanta punktaktiviteter, men de är inte satta i en överordnad ram för kvalitetsutveckling. De beskrivna aktiviteterna äger främst rum på generell nivå. Det är oklart för bedömargruppen vad som görs på programnivå. En övergripande samordning av de olika aktiviteterna saknas.

Lärosätets aktiviteter för breddad rekrytering är till viss del riktade mot målgrupper som lärosätet har identifierat. Det framgår inte tydligt vilka målgrupperna är för de olika aktiviteterna. Flera av aktiviteterna riktar sig till alla, för att bidra till en ökad snarare än breddad rekrytering. Ett gott exempel på ett initiativ för att motverka könsbundna studieval är när en man från ett vårdprogram berättade om sina studier för pojkar i årskurs 8, och en kvinna från ett ingenjörsprogram berättade om sina erfarenheter för flickor i årskurs 8. Detta genomfördes som en del av *Barnens universitet*. Bedömargruppen anser att fler liknande aktiviteter för att motverka könsbundna yrkesval, både för pojkar och flickor vore önskvärt. Det kan med fördel göras på programnivå, eftersom utmaningen med könsbundna studieval varierar mellan de olika programmen.

I självvärderingen nämns att lärosätet arbetar med reell kompetens, men utöver det saknar bedömargruppen aktiviteter för breddad rekrytering mot målgruppen studenter med utländsk bakgrund.

Rekommendationer

- Lärosätet bör samordna de olika aktiviteterna på övergripande nivå.
- Lärosätet bör tydliggöra syfte och målgrupp för breddad rekrytering för de olika aktiviteterna.
- Lärosätet bör specificera uppföljningsbara mål för aktiviteterna.

- Lärosätet kan ta fram aktiviteter för att rekrytera fler med utländsk bakgrund.
- Lärosätet kan ta fram aktiviteter (t.ex. riktad marknadsföring men även andra aktiviteter) på programnivå för att motverka könsbundna studieval till specifika program.

Bedömningsområde Utformning, genomförande och resultat

4. Hur följer lärosätet upp resultat från arbetet med breddad rekrytering?

Bedömning med motivering: Lärosätet följer bara delvis upp arbetet med breddad rekrytering men då det saknas uppföljningsbara mål kan det inte följas upp på ett tydligt sätt.

Lärosätet beskriver i självvärderingen att uppföljningen av de strategiska målen sker via verksamhetsdialoger. Då lärosätet saknar specifika, uppföljningsbara mål för arbetet med breddad rekrytering kan det inte följas upp på ett tydligt sätt.

Datum
2022-02-22Reg.nr
411-00545-19

Lärosätet gör varje år en bra genomlysning av nyckeltal av sökande, antagning, registrering och examination fördelad på kön och ålder – men saknar kunskap om andra målgrupper. Nyckeltalen är svårtolkade, eftersom de beskriver en samlad bild av studentpopulationen utan att ta hänsyn till variationer på program- och kursnivå. Lärosätet följer även upp vilka kommuner som studenterna kommer från, och föräldrarnas utbildningsnivå utifrån statistik från UKÄ. Ett gott exempel på hur ett lärosäte kan följa upp mönster och förändringar när det gäller studentpopulationen är den analysrapport som lärosätet tog fram 2020. Där analyserar och tolkar lärosätet studenternas sök-, antagnings-, registrerings- och examinationsmönster. Bedömargruppen menar att lärosätet bör bryta ner statistiken om olika studentgrupper på kurs- och programnivå, för att följa upp effekterna av rekryteringsaktiviteter riktade till olika målgrupper.

I självvärderingen står det inget om forskarstuderande. Enkäter nämns inte som en del av uppföljningen. Bedömargruppen saknar uppföljning och utvärdering av de olika aktiviteterna som genomförs, och menar att lärosätet i större utsträckning bör ta tillvara erfarenheter för att förbättra aktiviteterna och utveckla sitt arbete med breddad rekrytering.

Erfarenheter och lärdomar från uppföljningarna av arbetet med breddad rekrytering tas inte tillvara på ett tydligt sätt. Trots att lärosätet har en god insyn i sin studentpopulation, framgår det inte hur den statistik som samlas in används för att utveckla arbetet med breddad rekrytering.

Rekommendationer

- Lärosätet bör bryta ner statistiken om olika studentgrupper på kurs- och programnivå, för att följa upp effekterna av rekryteringsaktiviteter riktade till olika målgrupper.
- Lärosätet bör följa upp enskilda aktiviteter och utvärdera utifrån syfte och uppföljningsbara mål.
- Lärosätet bör ta tillvara erfarenheter för att förbättra aktiviteterna specifikt och arbetet med breddad rekrytering generellt.